

Dosarul nr. 2ra-1515/18

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud: O. Parfeni)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Bostan, A. Malîi, A. Pahopol)

ÎNCHEIERE

15 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani cu privire la constatarea încălcării art. 6 § 1 din CEDO și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, a fost casată hotărârea din 08 februarie 2017 a Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă:

La data de 09 decembrie 2016 reclamantul Gheorghe Străisteanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani cu privire la constatarea încălcării art. 6 § 1 din CEDO și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la data de 02 iulie 2016 a depus la Procuratura Buiucani, mun. Chișinău o plângere, în baza art. 262-263 CPP, prin care a sesizat despre acțiunile ilegale, infracționale comise în privința sa de către administratorul SRL „Ariadna Sebastina”, Berzedean Alexei.

A menționat că, timp de 5 (cinci) luni de zile procurorii în Procuratura Buiucani, mun. Chișinău, intenționat, vădit ilegal, au întreprins o mulțime de ilegalități pentru a mușamaliza cazul și a proteja persoana vinovată de la răspundere penală. Ilegalitățile comise de către procurorii în Procuratura Buiucani, mun. Chișinău, au fost constatate

prin încheierea irevocabilă din 04 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, emisă de judecătorul de instrucție.

A specificat că, în încheierea irevocabilă din 04 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău, judecătorul de instrucție a indicat că „în contextul rigorilor de drept, raportate la situația de fapt, instanța de judecată constată că organul de urmărire penală fiind abilitat cu funcția de administrare și cercetare a probelor, nu a întreprins măsurile de rigoare pentru a verifica complet, competent și obiectiv faptele invocate de către petiționarul Gheorghe Străisteanu. În așa fel, instanța de judecată consideră că, organul de urmărire penală și procurorul, fără a ține cont de prevederile art. art. 19, 93, 100, 101 CPP RM și art. 6 CEDO, nu au examinat și nu au soluționat cauza în mod echitabil și nu au luat toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei”.

A notat că, tot în încheierea irevocabilă a judecătorului de instrucție din 04 noiembrie 2016 este indicat că „cât ține de solicitările petiționarului Gheorghe Străisteanu privind constatarea încălcării dreptului de acces la justiție, la un proces echitabil și recurs efectiv, instanța de judecată menționează că capătul dat de plângere nu ține de competența judecătorului de instrucție”.

A accentuat că, printr-un act judecătoresc irevocabil s-a constatat că dânsul, în perioada 02 iulie 2016 - 04 noiembrie 2016, timp de 5 luni, a fost citat, audiat, chestionat, interogat, de nenumărate ori de către organul de urmărire penală, procurori, iar personale vinovate în comiterea infracțiunilor în privința sa, au fost protejate de procurori, nu au fost citate, audiate, chestionate, iar ca rezultat, în urma ilegalităților comise de procurorii în Procuratura Buiucani, mun. Chișinău, a suferit psihic, a fost nevoit și pus în situația să scrie cereri, demersuri, plângeri, împotriva fărădelegilor comise de persoanele cu funcție de răspundere din cadrul Procuraturii și de organul de urmărire penală, permanent a avut emoții, stresuri, neplăceri la serviciu și ca urmare, i-a fost încălcat grav dreptul fundamental prevăzut de Constituția Republicii Moldova și Convenția Europeană, la un proces echitabil, încălcare care cade sub incidența art. 6.1 din Convenția Europeană.

A solicitat constatarea încălcării dreptului său la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 CEDO, încălcare comisă prin acțiunile (inacțiunile) procurorilor din Procuratura Buiucani, mun. Chișinău, constatate prin încheierea irevocabilă din 04 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a sumei de 8000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin acțiunile vădit ilegale ale procurorilor.

Prin hotărârea din 08 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu, a fost constatat încălcarea dreptului lui Gheorghe Străisteanu garantat de art. 6 § 1 CEDO, cauzat prin neexaminarea în mod echitabil a plângerii din 02 iulie 2016 și a fost încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghe Străisteanu cu titlul de prejudiciu moral suma de 500 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul

declarat de Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Buiucani, a fost casată hotărârea din 08 februarie 2017 a Judecătorie Chișinău, sediul Buiucani și a fost emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă ca neîntemeiată chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Buiucani cu privire la constatarea încălcării art. 6 § 1 din CEDO și repararea prejudiciului moral.

Instanța de apel și-a motivat concluzia prin faptul că, angajarea răspunderii statului pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, sunt necesare unele condiții speciale și anume existența faptei ilicite, respectiv nu orice acțiune a organelor de drept și judecătorești atrage răspunderea statului.

De altfel, instanța de apel a menționat că pentru aplicabilitatea dispozițiilor Legii nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, trebuie să existe și să fie întrunite cumulativ (minim o condiție), atât a circumstanțelor prevăzute la art. 6 din Legea nominalizată în care este stipulat dreptul la repararea prejudiciului, care prevede actele în temeiul cărora se naște dreptul la repararea prejudiciului, cât și art.3 din Legea nominalizată în care sunt indicate cazurile de recuperare a prejudiciului și reglementează acțiunile în urma cărora poate apărea dreptul la repararea prejudiciului moral. Astfel, normele în cauză sunt în conexiune și nu pot fi aplicate în mod separat.

În concluzie, instanța de apel a conchis că în speța dedusă judecății, lipsește temeiul de drept pentru a constata încălcarea dreptului reclamantului Gheorghe Străisteanu la un proces echitabil, invocat în baza Legii nr.1545 din 25 februarie 1998.

La data de 11 iunie 2016 Gheorghe Străisteanu a declarat recurs împotriva deciziei din 20 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A notat că, încheierea din 04 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău are puterea lucrului judecat, iar în circumstanțele descrise este îndreptățit să solicite repararea prejudiciului moral.

A relatat că, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, în temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, iar acest criteriu se manifestă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. De altfel, suma în mărime de 500 de lei dispusă spre încasare de prima instanța cu titlu de prejudiciu moral este o sumă echitabilă și corespunde situației economice a Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 20 martie 2018, dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc.

Astfel, recursul, declarat la data de 11 iunie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Gheorghe Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de

către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Gheorghe Străisteanu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul lui Gheorghe Străisteanu ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Gheorghe Străisteanu se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic